

BIBLIA

Az augusztusi elmélkedéseket a „Keleti szél” nevű közösség tagjai írták (1-e: Orbán Ágnes, 15-e és 22-e: Balogh László, 8-a és 29-e: Berta Erzsébet), a szeptemberieket Várnai László (Nagykanizsa).

Augusztus 1. – Évközi 18. vasárnap – Jn 6,24-35 – „Én vagyok az élet kenyere...”

Hiába Jézus tanításai és cselekedetei, a személyes találkozások vele, a történet szereplőit mindezek csupán az ösztöneik, a létfenntartásuk szintjén érintik meg, szellemileg nem (azaz motiválódnak, de nem inspirálódnak). A számukra oly fontos Teremtő gondoskodását is csupán a testi jólétükről való gondoskodás visszagigazoltságában vélik felfedezni. „Veszendő” eledelért fáradoznak; olyan ért, aminek a szükséglete folyton folyvást újratermelődik. Úgy vélem, a test és az egó szükségletei ilyenek.

A buddhizmusban gyakran használják a létkerék fogalmát. Ez részleges értelmezésében pont arra figyelmezteti a vallásos törekvőket, hogy milyen könnyű beleragadni a szükségletkielégítések véget nem érő körébe, és hogy milyen nagy a veszélye annak, hogy tévesen azt éljék meg állandónak, ami múlandóságnak, változékonyságnak van alávetve. A testet és az egót, ezt a partikuláris létet észlelik állandónak, miközben az csak

egy múló pozíció a létkerék peremén. A lényeg azonban a kerék tengelye. Ez a mozdulatlan és ezért állandónak tekinthető középpont, amely ugyanakkor minden mozgás alapja, illetve feltétele. Az ember tudatát a létkerékben való állandó mozgása miatt elborítják az észleletei és a tapasztalatai, ezért komolyan akadályoztatott abban, hogy észrevegye az állandóan változó mögött az állandót, a forrást, amiből kiárad minden, ami teremtett és a múlandóságnak alávetett. A nagy vallásalapítók, akik szerintem mindannyian az Atya küldöttei, már saját tapasztalatból tudták ezt. Ők már eljutottak a Forrásig, és ennek erejében, bizonyosságában és az oda vivő út nehézségei miatt való együttérzésük okán, igyekeztek segédeszközöket adni a törekvők, a tanítványok kezébe. Én a meditációs technikákat ilyen segédeszköznek tekintem, ami segít tapasztalati úton, ha kell újra és újra megkülönböztetni az állandót a változótól. Egyre inkább úgy érzem, hogy

ez nekünk, keresztényeknek is kihagyhatatlan. Hogy ne keverjük össze, hogy tudjuk helyén kezelni azokat.

Az elmélkedés alapjául szolgáló szövegrészben Jézus mintha ezt a megkülönböztetést szeretné ösztönözni. Élő, kortárs tanítóként kapcsolódva hallgatóságához, isteni, tiszta tudatának az erejét használva arra, hogy belátásra és a megfelelő irányba való inspirálódásra segítse őket.

A Jn 4,34-ben Jézus azt feleli a táplálkozása iránt aggódó tanítványoknak, hogy van neki eledele, amiről ők nem tudnak. Az Atyához kapcsolódás, a Vele való együttműködés az, amiből ő táplálkozik. Összességében tehát ez számunkra is kijelöl egy nemcsak elméleti, hanem gyakorlati utat is: rendszeresen különböztessük meg az állandót és a változót, illetve rendszeresen kapcsolódjunk az Atyához, és működjunk együtt Vele.

Augusztus 8. – Évközi 19. vasárnap – Jn 6,41-51 – Az Atya vonzása

A perikópa szerves része a János-evangélium hatodik, teológiailag igen összetett fejezetének; megértéséhez érdemes is felidézni ezt a szövegkörnyezetet. A fejezet középpontjában az eucharisziáról szóló tanítás áll (27-63. v.), amelyet a kenyérszaporítás (1-15) és a vízen járás (16-21) csodálatos tettei készítik elő, és a mennybemenetel előrevetítése (62-63), illetve Péter hitvallása zár le (68-69). Az eucharisztikus tanítás dialógusformában hangzik fel, Jézus válaszáként a zsidók kérdéseire, akik Kafarnaumba is követték őt (24-25).

Jézus büszke öntudattal beszél, hallgatóinak hitetlenségét is leleplezi, miközben úgy tűnhet, hogy csak néhány talányos kinyilatkoztatásformulát ismétel és variál. Pedig az öntanúsítás erős állításai ezek az „Én vagyok” kezdetű formulák: hirdetik az „élő kenyér” küldetését (33, 35, 41, 48, 51) és Jézus istenségét (29, 39, 44, 46, 57), sugalmazzák, hogy a hit és az

örök élet (47, 50, 54, 58), az áldozat és a megdicsőülés (51) összetartozik, és megígérik a feltámadást (39, 44). A hallgatóság azonban nem érti ezt a beszédet, és egyre ellenségesebb Jézussal szemben. A „kenyércsoda” hatása alatt a galileai zsidók a megígért prófétát látják Jézusban (14), és követik őt (24); amint azonban meghallják, hogy Istentől származtatja magát, felháborodnak (41), majd teljes képtelenségként vitatják, hogyan is lehetne eledelként gondolniuk az ő testére (52). Jézus megváltásra utaló állításain pedig (53-58) a tanítványok egyenesen megbotránkoznak (60), és sokan el is távoznak (66).

Az eucharisztia titkát kinyilatkoztató Jézus és hallgatósága (a Jahve írott törvényét követő zsidók, illetve a földhözragadt tanítványok) közötti ellentét kiéleződésének egyik sarkalatos pontja a hit. Pontosabban a tapasztalás és a hit feszültsége, illetve a hit és a kegyelem dialektikája. Szentírási

részletünk (41-51) ennek bemutatásával bővíti ki az eucharisziáról szóló tanítást. Amikor a zsidók felháborodnak azon, hogy Jézus Isten fiának mondja magát, miközben köztudott, hogy evilági szülei vannak (42), Jézus furcsa, szinte kitérőnek látszó választ ad: „senki nem jöhet énhozzám, ha nem vonzza őt az Atya, aki elküldött engem” (44). Azt állítja ezzel, hogy őt megérteni (amit a „jöhet énhozzám” formula fejez ki) kizárólag egy transzcendens vonzerő – jézusi értelemben Isten kegyelme – által lehetséges. Aki pedig nem érzékeli Istennek ezt a vonzását, és a lelkében nem rezonál rá, az nem érti meg Jézus szavát sem. A János-evangélium Jézusa nem kevesebbet mond tehát, mint hogy a tapasztaláson túli megértésének, vagyis a hitnek a forrása ugyanaz, ami e hitnek a célpontja: Isten.

Augusztus 15. – Nagyboldogasszony ünnepe – Lk 1,39-56 – „...három hónapig maradt nála”

Az evangéliumokat férfiak írták, és bármennyire is segítette, sugallta őket a Lélek, érződik a férfi szemléletmód. Az állapotos Mária látogatását Erzsébetnél egyedül Lukács írja le, és ő is elsősorban a zsoltárokhoz hasonló Magnificatra összpontosít. Szerintem többről is lehetett szó közöttük, mint a „Magasztalja lelkem az Urat ...” – bár természetesen gyönyörű és példamutató ez a himnusz.

Mária három hónapot töltött Erzsébetnél. Nem túl hosszú idő ez rokonlátogatásnak? Tudom, más kor, más szokások, de akkor is. Az elbeszélő nem árulja el, vajon Mária ebben az időben már József felesége volt-e, vagy csak jegyese. Mindenképpen hosszú távollét a kedvesétől. Vagy lehet, hogy Mária Erzsébetnél tudott elbújni? Erzsébet megértette, bátorította a megesett lányt? Tudta-e már ekkor Mária, hogy József állapotosan is elfogadja őt? Hogy feleségül veszi, és nem bocsájta el? Augusztus közepén Mária kb. a terhesség ötödik hónapjában volt. Egy fiatal lánynál

akkor még észrevétlen is lehet a várandósság. Amikor három hónap elteltével visszatért az otthonába, már a nyolcadik hónapban járt. Ezekben a hónapokban óriási változások zajlanak le az anya testében, jelentősen megnő a pocak is. De nemcsak testi változások történnek. A kismama lélekben is készül a baba fogadására. Nap mint nap tapasztalja, hogyan növekszik, fejlődik szíve alatt a magzat. Sok szeretetre, bátorításra, megértésre van ilyenkor szüksége a kismamának. Erzsébettel biztosan tudták segíteni egymást ebben az időszakban.

Mária már az angyali üdvözet során megfogalmazta, hogy „az Úr szolgálóleánya vagyok, történjék velem szavaid szerint”. Ez óriási erőt, elszánást adhatott neki. Jöjjön, aminek jönnie kell. Az emberek viszont valószínűleg úgy tekintettek rá, mint egy házasságon kívül teherbe esett lányra. Valamelyik Jézus-filmben van egy emlékezetes jelenet erről az időszakról. Mária hazaérkezik Erzsébet-

től, és találkozik Józseffel. József arca premier plánban villan a filmvászonra, amint döbbenetesen veszi észre Mária nagy pocakját. Vajon ezután kellett döntenie, hogy elbocsájta Máriát, vagy feleségül veszi? Nem tudjuk pontosan, hogyan játszódtak le a valóságban ezek az események. Mindenesetre Mária óriási hitről, Istenbe vetett bizalomról tett tanúságot.

Az ember életében előfordulnak váratlan, be nem tervezett, rendkívüli fordulatok. Vajon mennyire teszik próbára a hitünket? Tudjuk-e mi is azt mondani a Teremtőnek: „Történjék velem a szavaid (akaratom) szerint!”? Vagy perlekedünk az Istennel, mint elkényeztetett huszonéves a szüleivel? „Miért nem adtad meg nekem ezt vagy azt? Miért kell nekem többet küzdeni, mint a testvéremnek, vagy másnak?”

Tudok-e imádkozni azért, hogy képes legyek alkalmazkodni a változtathatatlanhoz, és képes legyek változtatni azon, amihez kaptam talentumokat?

Augusztus 22. – Évközi 21. vasárnap – Jn 6,60-69 – „Kemény beszéd ez!”

„Kemény beszéd ez! Ki fogadhatja el?” ... Ettől fogva több tanítványa visszahúzódtott tőle, és már nem járt vele.

Ma is sokan húzódnak el Jézustól. Miért? Az indokok sora végtelen. A legtöbben talán azért, mert sosem találkoztak a valóságosra legalább egy kicsit is hasonlító Jézus-képpel, Istenfogalommal.

Sok évvel ezelőtt akaratlanul is fültanúja voltam egy érdekes beszélgetésnek. A Nyugati-pályaudvaron ültem a vonatban, várva az indulást Debrecen felé. Mellettem egy fejkendősen néni a lehúzott ablakon keresztül a fiával

beszélgetett. Búcsúzóul még valami fontosat akart mondani a nagyvárosba szakadt fiának:

- Jártok-e misére, Sanyikám?
- Nem, anyuka, nem járunk.
- De miért nem, fiacskám?
- Anyuka, a misén annyi sok butaságot mondanak, hogy azt nem bírom elviselni.

Más irányban folytatódott a beszélgetés, és a vonat is hamarosan elindult. Én pedig elgondolkoztam a rövid párbeszédem. Talán egy kis faluban nevelkedett a fiatalember, ahol a hagyományos, becsületes vallásos nevelést kapta. Majd a városban folytatta a

tanulmányait, a huszadik század végének színvonalán, de a hite, Isten-képe nem fejlődött tovább, maradt az általános iskolás hittan szintjén. Nem kapott megfelelő, jézusi válaszokat az életkorának, élethelyzetének kérdéseire. Ha egy kicsit igényesebb lett volna, ha keresett volna a városban olyan papot, akitől nem „butaságokat” hall, olyan barátokat, akik rátaláltak a felnőtt Jézusra, ha... De sajnos nem keresett, vagy nem talált. Sokan vannak így.

Vajon tőlem, tőled hallanak-e az emberek a szerető, irgalmas Jézusról? Tudunk-e olyan Isten-képet bemutatni, amelyik vonzó a kereső, nyitott szívű emberek számára?

Úgy gondolom, Jézus mellett a tágabb tanítványi körök is volt lehetősége az „új szövetség” Istenéről tájékozódni. Nem vitás, hogy a Jézus melletti döntés radikális élet- és szemléletváltást követelt, és követel meg ma is. Erre a szemléletváltásra, megtérésre is sokan mondanak nemet. „Kemény beszéd ez! Ki fogadhatja el?” Vagy így, nyíltan kimondva, vagy az életükkel, értékrendjükkel reprezentálva, hogy nem a Názáreti Jézus Istene mellett döntöttek.

Életünk során sok alkalommal kerülünk olyan elágazáshoz, ahol választanunk kell a jézusi megoldás vagy egy másik irány között. Gyakran észre sem vesszük, hogy itt ez a tét. Hajlamosak

vagyunk a kemény beszéd helyett a könnyebb, a közvélekedés számára elfogadhatóbb utat választani. Nem szakad le az ég, reggel a Nap is újra felkel, mint máskor, de ha csendben

kettesben maradok a Jóistennel, rájövök, hogy már megint a széles utat választottam, amely a pusztulásba visz. Legtöbbször van lehetőség a korrigálásra.

Adja a Teremtő, hogy legyen bennünk kellő alázat a „kemény beszédre” hallgatni!

Augusztus 29. – Évközi 22. vasárnap – Mk 7,1-8.14-15.21-23 – Miféle tisztaság?

Szentírási részletünk morális értelmezésére teszem a hangsúlyt, mert úgy érzem, a perikópa több erkölcsi aktualitást is rejt. Amikor Márknál a Misna által előírt, de szinte abszurd és betarthatatlan tisztasági szokásrendről olvasunk, amely a zsidó közösségek életét szabályozta, eszünkbe juthat a mi mai, elburjánzó higiéniai kultúránk. Például a csomagolás kultusza: a teafü filterbe, a filter papírfóliába, a papírfóliás filter dobozba, a doboz celofánfóliába kerül (amikor meg teát főzünk, visszafelé), hogy amit magunkhoz veszünk, sterilen tiszta legyen. Vagy a tisztító takarítás („cleaning”) és óriási eszközarzenálja: a törlőkendők ezernyi változatától a

szájtisztítók sokféle mutációján át a kultikus böjtölést fogyókúrává átváltoztató, méregtelenítő („detox”) kelékekig. Hogy ennek a fizikai tisztaságnak a hajszolása ökológiai tisztátalansághoz vezet[ett], azt már lehetetlen kendőzni. Egyre jobban előtűnik az is, hogy tárgyaink steril, testünk szagtalan tisztasága milyen keveset nyom a latban kultikus tisztaságunk mérlegén. És keserves tapasztalat, hogy a szívünkől támadó tisztátalanságokkal szemben hatástalanok a tisztító („purifying”) teák.

Aztán mintha egészen hozzánk beszélné Jézus, amikor a farizeusok szemébe mondja: „Így helyezitek

hatályon kívül Isten szavát hagyományok révén, amelyet ti magatok tettetek hagyományyá.” Hisz bőségben látjuk a példát arra, vallási kultúránk hogyan válik lassan fogyasztói szokássá és médiaeseményé: turisztikai célú *El camino*, politika színházá vált búcsú Csíksomlyón, egyre drágább és teátrálisabb házasságkötési ceremóniák, Valentin-nappá mutálódott Szent Bálint-emlékezet – és még sorolhatnánk. A fogyasztói tömegember spirituális igénye csak az álhagyományokra nyitott – mondja Hamvas Béla. „Ti is ennyire értetlenek vagytok? – kérdezhetjük Jézussal.

Szeptember 5. – Évközi 23. vasárnap – Mk 7,31-37 – A megnyitó jóság

Ezt az új tanév kezdetére szóló elmélkedést a húsvéti ünnepek után készítettem el, amikor azokat a perikópákat olvastuk, amelyekben Jézus megmagyarázza tanítványainak az Írásokban róla szóló kijelentéseket. Emmauszban az őt a kenyértörésben felismerők így szólnak egymáshoz: „Ugye lángolt a szívünk, amikor útközben beszélt hozzánk, és *megnyitotta* nekünk az Írásokat?” (Lk 24,32). Majd Jeruzsálemben, amikor megjelent apostolainak, „*megnyitotta* elméjüket, hogy megértsék az Írásokat” (Lk 24,45).

A mai evangéliumban hasonlóképpen azt olvassuk, hogy gyógyító csodájakor Jézus így szól a süket-némához: „*Effata*”, vagyis „*Nyílj meg!*” Mindez a pogányok földjén történt a szír-föníciai asszonnyal folytatott párbeszéd után, amikor engedett a kitartó, okos feleletű asszony kérésének. Talán ezt hallva vittek oda Jézushoz egy dadogva beszélő süketet, hogy kézrátétellel gyógyítsa meg. Jézus nem akart a pogányok földjén is a csodadoktor szerepében tündökölni,

hiszen ezen kívánság miatt hagyta el egy időre saját népét, hogy végre szabadon taníthassa apostolait, ezért félrehívta őt a tömegből. Különös gesztusai – mint a fülbe nyúlás és a nyelv megérintése – azért történhettek, mert a beteg ezeket láthatta és érzékelhette, hogy így megtapasztalhatta a segítő jóságot. Jézus égre tekintése a fohászzkodáson túl jelzi rendkívüli kapcsolatát az égi Atyával, a sóhajtás pedig kifejezi együttérzését a szenvedő földi emberrel. A „*Nyílj meg!*” felszólítás nemcsak a beteg testrészeknek szól, hanem az egész embernek, hogy legyen nyitott az Isten felé. Jézus azért tiltja a csodáról szóló híresztelést, hogy ne neki, hanem az őt küldő Istennek adjanak hálát. A jót cselekvéséről elhangzott dicséretét az Atyának címezteti, aki Fia által gyógyít, és helyreállítja a teremtettség rendjét, ő, aki a kezdetkor mindent jónak alkotott.

Napjainkban is hány ember él süketen és némán. Házastársak, szülők és gyermekek, nagyszülők, testvérek egymás mellett. Személyes kommu-

nikáció hiányában lelki-testi betegen. Odavisszük őket Jézushoz? Segítünk nekik megismerni a Szentírást? A közösségbe, az imacsoportba meghívás alkalom adása Jézusnak, hogy megnyissa az értelmüket és a szívüket. Kérjük, hogy Szentlelke által gyújtsa lángra jótettekben megnyilvánuló szívünket. A mindent tudni akaró gyermekeknek, fiataloknak mutassuk meg az igazán lényeges értékeket. Ezt a csodát kérjük szeptember elején Gyököcssy Endre imájával:

„*Nyisd meg a fületem, Uram, és gyógyítsd meg a számat, hogy halljak, és újra beszélni tudjak azokkal az embertársaimmal, akikkel szemben megsüketültem és megnémultam. Ez így sem nekik nem jó, sem nekem. Kérlek, gyógyítsd meg a számat, hogy újra gyógyító jó szóval, a Te Igéddel tudjak szólni és bizonyosságot tenni, de ne csak szóval, hanem egész életemmel, hogy azok is felismerjenek Téged, akik már régen nem hallanak és némák*” (A Lényeg – Márk evangéliumának magyarázata, 70. o.).

Szeptember 12. – Évközi 24. vasárnap – Mk 8,27-35 – Péter látogatása

„Most Magyarországra kell mennem a kongresszus zárómiséjére...” – közölte az üldözéseket szenvedett iraki keresztények látogatásáról hazatérőben a mostani Péter-utód, Ferenc pápa (újsághír – 2021. március 8.).

Tanítványaival Jézus Fülöp Cezáreájának vidékére ment. Talán azért, hogy ismét végiggondolja, hogyan teljesítse Atyja akaratát, mivel látta, hogy sem a csodaváró néppel, sem a hatalmukat rettegve féltő vezetőkkel nem érheti el célját. Hiszen

közvéleménykutatása nyomán világossá vált számára, hogy a tömeg várakozása az erőszakos prófétákhoz hasonlítja. A pokollal fenyegető Keresztelő János és a Baál papjait legyilkoló Illés útja nem járható számára. A politikai felszabadító szerepkört

nem vállalhatja, mert így hűtlenné válna a szeretet Istenéhez.

Az apostolok szóvivője, Péter Messiásnak, vagyis *felkent* Királynak vagy Főpapnak nevezi, azaz a zsidó várakozások beteljesítőjének mondja. Jézus azonban tisztában van azzal, hogy tanítványai várakozása elégtelen a személyét illetően, ezért megtiltja ennek hangoztatását. Az általános kérdésselvetést és a személyes kérdést ezután követi az elégtelen válaszokat kiegészítő tanítás, azaz Jézus önvalótlomása: szenvedésének bejelentése. Magát továbbra is „Emberfiának” nevezi, akinek szenvednie, elvettetnie,

megöletnie – és majd feltámadnia – „kell”. Nem azért „kell” szenvednie, mert valamiféle isteni elrendelés ezt írja elő, és nem is azért, hogy „szenvédésével és feltámadásával megváltssa a világot”, ahogyan majd Pál tanítja, hanem azért, mert ebben a világban egy jézusi programmal fellépő embernek szükségképpen bele kell ütköznie a politikai és vallási hatalom ellenállásába és többé vagy kevésbé erőszakos megtorló intézkedéseibe.

Péter a többiek értetlenkedését is kifejezve szembeszáll a Mesterrel. A Sátán eszközévé lesz, amikor nem Isten tervei szerint gondolkodik. A

„Távozz tőlem!” nyilvános feddés a többieknek is szól, hiszen a tanítványnak a Mester mögött van a helye.

Ezek után Jézus egyetemes tanítását halljuk az isteni szeretet radikalizmusáról. A Teremtő boldognak akarja az embert. Példájával és evangéliumával Jézus azt tanítja, hogy ez az ő követésében, az önzésről lemondva, a másoknak odaadott életben érhető el.

Reméljük, hogy a mai Péter-utód látogatása és tanítása ebben a hitünkben erősít meg bennünket!

Szeptember 19. – Évközi 25. vasárnap – Mk 9,30-37 – A kicsiség útja

„Isten szereti a kicsinyeket” – idézte Ferenc pápa szavait egy jezsuita szerzetes a kirgiz egyházi, amely valóban nagyon kis létszámú közösség a mohamedánok között.

„A kiskorúak védelme az Egyházban” címmel rendeztek konferenciát a Vatikánban – utalva a gyermekekkel szemben elkövetett szexuális visszaélésekre.

„Világunk tele van sebekkel... a világ összes sebe, az emberiség összes nyomorúsága Krisztusnak a sebe... amikor észrevesszük és megérintjük a szenvedők sebeit... valójában Jézus sebeit érintjük meg” – mondja Tomáš Halík, utalva Tamás apostol húsvéti tapasztalatára.

A mai evangélium szerint Jézus a kicsiség, kiszolgáltatottság és megöletése útját vállalta, amikor elindult Jeruzsálembe. Tanítványait erre tanította, mert ők nem akarták tudomásul

venni szenvedését. Nem tudtak és nem akartak szóba állni azzal, hogy csak a szeretetet cselekvő és tanító Mesterüket ilyen kegyetlen jövő várja a fővárosban. Őt és önmagukat is féltették ettől, mivel neki királyságot, maguknak meg miniszteri nagyságot reméltek. Ráadásul még vitatkoztak is egymás közt arról, hogy melyikük lesz az előkelőbb közülük.

Közben hazaértek Kafarnaumba, valószínűen Péter és András házába, ott Jézus leült apostolai közé, mert fontos mondanivalója volt. Megmagyarázta nekik, hogy Isten rendje más, mint az embereké. Az isteni szeretet világában az lesz első, aki itt vállalja az utolsó, a mindenki szolgája szerepet. Jézus ezt a példát állította követői elé, amikor az asztalnál felszolgáló „nagyságáról” beszél, és a rabszolgák munkáját végzi majd a lábmosáskor.

A „mindenki szolgája” erkölcsiségre vonatkozóan itt látványos illusztrációt is bemutat. Odahív magához egy a házban játszadozó kisgyermeket, és magához ölelve, azaz szeretetközösségébe fogadva, tanít tovább. Szolgálatát – aminek majd a tanítványai magatartásában kell folytatódnia – azt jelenti, hogy a kicsit, a jelentéktelent, a másokra rászorulókat kell segíteni, sőt ilyenek legyünk. Hiszen Jézus mindig az Atya Fiának tudta magát, és olyan akart lenni, mint a Küldője. Szolgálatában maga az Isten van jelen, aki Jézus által „szolgává” lett. Ahogy Weöres Sándor írja:

„...Valaha én is úr akartam lenni:
ó bár jó szolga lehetnék!

De jaj, szolga csak egy van: az Isten,
s uraktól nyüzsgő a végtelenség.”

(Rongyszönyeg, 13)

Szeptember 26. – Évközi 26. vasárnap – Mk 9,38-43.45.47-48 – Ellentmondások?

A mai evangéliumi szakaszon gondolkodva eszembe jutott az „István, a király” rockopera sokszor hallott éneke: „Veled, Uram, de nélküléd...”

Jézus kijelentései között is találunk hasonlókat. „Aki nincs velem, ellenem van” (Mt 12,30). Itt meg ezt olvassuk: „Aki nincs ellenünk, velünk van.” Mindkét kijelentése kapcsolatban áll az ördögűzéssel. Máté evangéliumában, amikor Jézus meggyógyít egy lelkileg és testileg beteg embert, a farizeusok azzal a váddal illetik, hogy Belzebubbal, az ördögök fejedelmének segítségével teszi a jót. Ezt azzal cáfolja, hogy csak az erősebb Lélek győzheti le a gonosz lelket. Ő tehát az Isten Lelkével cselekszik. Aki ezt nem látja be, az neki az ellensége, és nem tartozhat hozzá. Márk írása pedig arról tudósít, hogy az apostolok olyan ördögűzővel találkoztak, aki Jézus nevében, azaz Isten Lelke erejével

szabadít, de nem vált (még?) tanítványává. Már Jézushoz tartozik tehát, mert jót cselekszik, noha nem csatlakozott követőihez. A „velünk van” ma úgy értendő, hogy bár nem a felekezetünk vagy Egyházunk tagja, ám jézusi tettei miatt Isten Országához tartozik, amely nyilván szélesebb fogalom. Mindaz beletartozhat, aki a lelkiismerete szerint él, és arra hallgatva szolgálja embertársait. A legkisebb jócselekedet is isteni jutalmat érdemel, mert az ítéleten Jézus azokban ismer önmagára, akik követik szeretét (vö. Mt 25,12 – a balga szüzek kudarca, vagy Mt 7,21 – a mennyei Atya akaratát teljesítők).

Végül arról hallottunk, hogy Jézus kemény szavakkal óv a kicsinyek megbotránkoztatásáról (a görög szó helyes fordításával: a nekik csapdát állításról). Nem öncsonkításról tanít az ilyen bűnökkel kapcsolatban, hanem az Ószövetség nyelvén értő em-

berek fogalmaival szól, miszerint az emberi ösztönöknek a szervekben van a székhelyük: „A fennhéjázó szemet... az ártatlan vért ontó kezét... a gonoszra sebtében siető lábakat” (ld. Pél 6,17-18).

Jézus tehát nem a kéz, láb, szem elpusztításáról szól, hanem a vérontás, gonoszság és a fennhéjázás bűnétől óv. Origenész magyarázata szerint „jobb a bűn miatt rövid ideig tartó büntetést szenvedni, mint örökké tartó gyötrelmek között lenni”.

Hiszen Jézus nem azért adta vissza a vak ember szeme világát (vö. Mt 8,25), az elsorvadt kezű ember egészségét (vö. Lk 6,10) és a járnai nem tudó béna lábra állását (vö. Mk 2,4), hogy elveszítse őket, hanem hogy alkalmassá tegye őket arra, hogy jótetteikkel mennyei kincset gyűjtsenek. „Mert aki nem gyűjt velem...”